

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliqua advertenda proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

iectum realiter : ergo voluntas dat huiusmodi esse.

3 Secundo intellectus componendo impossibilia inter se impossibilia facit ens rationis : sed voluntas componit talia impossibilia inter se, ut cum Lucifer volebat similitudinem, & aequalitatem cum Deo, cum esset creatura : ergo voluntas facit ens rationis.

4 Tercio non est minus efficax voluntas circa suum obiectum, quam intellectus circa suum : & imaginatio circa proprium : sed intellectus, & imaginatio propter hanc efficaciam faciunt ens rationis : ergo a fortiori voluntas propter maiorem efficaciam, & propter libertatem formalem, quam non habent illi, poterit facere ens rationis.

5 Secunda sententia est asserentium, nec voluntatem, nec alios sensus, & potentias præter intellectum, & imaginatiam posse facere ens rationis : ita Pater Suar. in Met. tract. de ente rationis : Pater Rubius in Logica, Hurt. in met. disp. 19. sect. 1. n. 18. Conimbricenses ibidem, & probatur.

6 Primo illa potentia facit ens rationis, quæ habet virtutem reflectendi supra proprios actus, & obiecta : sed intellectus habet virtutem reflectendi, & non sensus externi : ergo intellectus &c. maior sic probatur, quia entia rationis sunt denominationes, quæ tribuuntur rebus iam cognitis : sed huiusmodi denominationes sunt à potentia reflectente : ergo &c.

7 Secundo ens rationis ex eo dicitur ens, quod obijetur potentie illud efformanti per modum entis, ut tradunt Doctores logici : sed nulli potentie præter intellectum obijci potest per modum entis id quod in se ens non est, quia ens, ut ens est solum, & adequatum obiectum mentis : ergo nulla potentia præter intellectum efformat ens rationis.

8 Tercio phantasia, & ceteri sensus præter intellectum, non sunt capaces concipiendi res, & coniungendi unam alteri per modum compositionis : ergo nequit efficere chymæram, confectionem est certa, quia licet apprehendat hominem, & equum, nisi illa unita, & coniungat per unionem in ipso fictè accommodatam non erit chimæra, quia homo &c. diuini sumpta sunt entia realia. Antecedens probatur, quia componere potius est actus iudicii, quam apprehensionis : sed sensus interni, & externi non iudicant : sed solum apprehendunt : ergo nequeunt facere ens rationis.

SECTIO II.

Aliqua aduertenda proponuntur.

9 Aduertendum est dupliciter sumi posse ens rationis : Primo pro illo esse fictitio, & apparenti, quod ab intellectu fingitur, & à quo accipit esse intrinsecum, & apparens, & denominationem rationis, & in hoc sensu definitur à Doctoribus dum dicunt, ens rationis est quod tantum habet esse obiectiue in intellectu, quodque per antonomasiam ens rationis vocatur, quia ab hoc ente, quod ab intellectu fingitur manauit denominatio entis rationis ad cetera, quæ proprijsimè sunt entia ficta, & apparentia, licet non ab intellectu fingantur, & sic sumptum

ens rationis certum est non posse fieri ab alia potentia præter intellectum, quia certum est illud, quod fingit à se prout ab illa fingitur non posse fingi ab alia potentia, ut fortè chimæra v. g.

Secundo modo potest sumi ens rationis pro ente quoddam apparenti, & fictitio, quod in se nihil est à parte rei, & nihilominus cognoscitur ac si esset aliquid intrinsecum, siue sit ab intellectu, siue à quacunque potentia producente illud ens intrinsecum, cum non habeat in se talem entitatem fictitiam, & apparentem, quæ nec à parte rei est, nec est porum nihil, sed quoddam esse intrinsecum fallax & fictitium : quod solum habet esse obiectiue, & propter illud esse obiectiue non habet aliud esse, & sic de hoc ente apparenti sumpto vniuersaliter quærit titulus quætionis per quam potentiam accipiat esse primo & quasi producat.

SECTIO III.

Nostri sententia ponitur.

Prima conclusio : voluntas non potest facere ens rationis : sic P. Suarez, & est communis Doctorum sententia, & probatur.

Primo, illa potentia facit ens rationis, quæ est quasi productiua illius : sed voluntas non est huiusmodi : ergo voluntas non potest facere ens rationis. Maior euident est, quia idem est efficere ens rationis ac producere illud : sicut idem est efficere hominem, ac producere illud. Minor sic probatur, illud est productiue alicuius esse, quod habet vim faciendi, ut quod antea non erat, primo, & de nouo habeat esse eo modo, quo est : sed voluntas non habet hanc virtutem : ergo. Maior euident est.

Quia productio, in omnium sententia, nihil aliud est, quam tribuere esse de nouo illi, quod antea non habebat esse, & in hoc distinguitur à cæteris operationibus v. g. à conseruatione, alteratione, &c. quia istæ operationes præsupponunt esse totius circa quod versentur, productio autem non præsupponit, sed primo, & de nouo confert. Minor sic probatur, voluntas non proponit sibi, nec sibi facit obiectum de nouo, sed tendit in obiectum hoc modo præsuppositum ab intellectu : sed potentia, quæ tendit in obiectum ab altera potentia præsuppositum non habet virtutem faciendi, ut quod obiectum antea non erat, vel non habebat esse obiectiue de nouo habeat illud : ergo voluntas, quæ est huiusmodi, non facit, &c. Maior euident est, omnibulque concessa, quia naturaliter saltem nihil volitum, quin præcognitum ; id est, nihil prosequutum à voluntate, quod non habeat ante esse obiectiue, seu cognitum ab intellectu, & ideo cognitio præsupponitur necessario ad volitionem, ut vel voluntas non feratur in nihilum, vel illuminetur ad aliquod, quia cum voluntas sit cæca & non possit amare, nec tendere nisi illuminata ab intellectu, ut non feratur in incognitum. Minor sic probatur, illud obiectum præsuppositum, & ut cognitum, & obiectum, antequam adueniat actus voluntatis, & tendat in illud, habet iam esse obiectiue, cum habeat iam esse cognitum ab intellectu : ergo non producit obiectum à voluntate ; siquidem iam supponitur in illo esse, alias